

Megújult a debreceni korzó

Debrecen sok évszázados magyar város. Budapest után Magyarország második legnépesebb és legnagyobb területű városa. Nagy Lajos király már 1361-ben szabadságlevelet adományozott a városnak. Melius Juhász Péter itt szervezte meg a református egyházat (1561–62), amelynek azóta is központja és „kálvinista Róma” néven is emlegetik. 1848 óta azonban minden magyar számára a szabadság szimbóluma is, hiszen 1849. április 14-én a Református Nagytemplomban szavazta meg az országgyűlés Magyarország függetlenné nyilvánítását.

A város történelmi múltja, nemzetességei, műemlékei jelentős idegenforgalmat vonzanak, de a belváros közterületeinek kialakítása az utóbbi időszakban már nem felelt meg a mai kor igényeinek. Debrecen belvárosának városképileg is megha-

tározó főutcája a Piac utca, amely nevében és formájában őrzi évszázados funkcióját. Ennek az utcának a Csonka templomtól a Nagytemplomig terjedő, tölcésesen kiszélesedő szakasza gyalogos térré, korzóvá, közösségi fórummá való átépítésére írt ki pályázatot Debrecen Város Önkormányzata 1996-ban.

A tervpályázaton Kertai László Ybl-díjas debreceni építész pályamunkája végzett az első helyen. A kiviteli tervek elkészítése 1999-ben kezdődött és 2000 tavaszán ezek alapján hirdették meg a gyalogos tér, sétáló utca megépítésére a közbeszerzési pályázatot. A pályázat a térvilágítási elemekkel szemben az alábbi igényeket fogalmazta meg:

- formaviláguk alapja az archív fotókon megjelenő régi debreceni kandeláber legyen

– a kandeláberek alkossanak formai egységet az utcabútorokkal és a kiegészítő szerkezetekkel, mind anyaghasználatukban, mind motívumvilágukban.

A fenti esztétikai igényeken kívül az alábbi funkcionális elvárásokat támasztották:

- biztosítsák ez előírt megvilágítási szintet a gépjármű, villamos közlekedésre szolgáló útszakaszon (II. kategória)
- a gyalogos, sétáló övezetben (V. kategória)
- a parkban és zöldterületeken
- a Kossuth-szobornál és környezetében

Az összes telepítendő berendezésnek maximális és hosszú élettartamú védelmet kell nyújtani az időjárás és az esetleges vandál rongálók hatásai ellen.

A 10 m-es fénypontmagasságú kandeláberekkel szemben további speciális igények merültek fel, amelyeket a továbbiakban ismertetünk.

Statikailag alkalmasnak kellett lenniük a villamos felsővezeték tartó kereszt-sodronyok által kifejtett húzóerő keltette igénybevétel gyakorlatilag behajlás mentes elviselésére. Néhány kandelábert úgy kellett kialakítani – ahol az átfeszítés fizikailag lehetetlen volt –, hogy a villamos felső vezeték konzolosan tudja megtartani a két pálya fölött egyoldalúan benyúlva.

A kandeláber alsó takaró öntvényének alkalmasnak kellett lenni a közvilágítási kábel fogadásán kívül a korzón

megrendezendő időszakos események energiaellátását szolgáló villamos csatlakozási pontok megfelelő védettséggű kialakítására.

Az oszloptörzsön olyan fogadó és csatlakozó elemeket kellett elhelyezni, amelyek segítségével a karácsonyi díszvilágítás szakszerűen felszerelhető és táplálható.

Minden oszlopot alkalmassá kellett tenni a térfigyelő videórendszer kameráinak elhelyezésére, illetve a kamerákat stílusos burkolattal kellett a tartókonzolokra felszerelni.

A tér hangosítására szolgáló hangszórókat úgy kellett elhelyezni, hogy az oszloptörzsön formájukkal ne bontsák meg a kandeláberek egységét. Erre célszerűen a virágkosarak kialakítása nyújtott lehetőséget.

A Kandeláber Rt., mint a közbeszerzési pályázat győztese 2000 augusztusában kezdhette meg a térvilágítási berendezések és a különféle utcabútorok (padok, hulladékgyűjtők, virágládák, aknafedlapok, telefonfülkék, zászlótartók, információs táblák, favédőrácsok, kerékpártárolók, díszkutak) tervezését, gyártását és telepítését.

A pályázatban és a kiviteli tervekben megfogalmazott igényeknek, illetve követelményeknek részben típustermékekkel, részben egyedileg a térre tervezett és legyártott berendezésekkel tudtunk eleget tenni.

A Kossuth-szobor megvilágítását valamint a Csonka templomtól az Aranybika szálloda bejárati előteréig a korzó közép-vonalán az irányvonalat jelző pontvilágítási sort a járófelületbe süllyesztett aszimmetrikus, illetve szimmetrikus tükrökkel szerelt „TERRA” lámpatestek beépítésével valósítottuk meg.

A parkba és a zöldterületekre olyan alacsony fénypontú (1 m-es) „CHAMPION” típusú parkvilágító kandelábereket szállítottunk, amelyekkel a zöldterület megvilágítható, továbbá kiemelhető és a fényterelő lamelláinak köszönhetően káprázás mentességet biztosít, egyben megakadályozva az üvegbura rongálását.

A gyalogos, korzó felületeket, pihenő területeket 3 m magas öntöttvas oszlop csúcsán lírába foglalt „EGER” típusú lámpatest világítja meg. Ez a már klasszikus „Kis EGER” lámpatest továbbfejlesztett változata, itt Debrecenben került sor először nagyobb mennyiségű felhasználására. Burája üveg helyett mattított PC, és az ernyő alatti védett térben elérnek a nátriumlámpa (50 W) működtető szerelvényei.

A 10 m-es fénypontmagasságú ún. nagy kandeláberek a hozzátartozó „Gó-

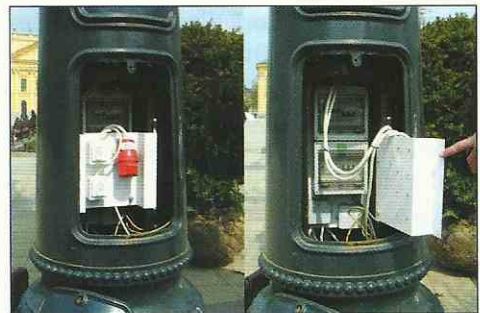
liát EGER” lámpatest kivételével egyedi tervezésű oszlopok. (Az ernyő átmérője 790 mm, és a beépíthető legnagyobb teljesítmény nátriumlámpa esetén 250 W.) A lámpatest a TUNGSRAM-SCHRÉDER és a Kandeláber közös fejlesztéseként született. Az optikai tér védettsége IP66 (Sealsafe), a szerelvényteré pedig IP43. A tükrök választéka a „PANNON” családdal megegyező.

Az oszlopok tervezése során az alábbi peremfeltételeket kellett figyelembe venni:

- a felső vezetéknek a tervező által megadott húzóerői
- a villamos tervező előírásai alapján beépítendő csatlakozási helyek és módok,
- az építészterveken meghatározott formai kialakítás
- a régi debreceni kandeláberek díszítő motívumainak adaptálása
- a pályázatban megfogalmazott speciális igények kielégítése (2 db ajtó, hangoztatás, térmegfigyelés, díszvilágítás).

Ezen feltételek maradéktalan teljesülése után fogadta el a beruházó a kandeláberek terveit és született meg a debreceni korzó meghatározó oszlopa. A jól kialakított alaposzlop lehetővé tette, hogy a különböző funkciójú kandeláberek formai megjelenése azonos maradjon.

Így a meghatározó darabszámú 1 karos, átfeszítést tartó oszlopokon kívül beépítésre kerültek: a konzolos felsővezeték-tartó 1 karos kandeláberek, a villamos felső vezeték betápkábeleit magába foglaló

1 karos oszlopok, 4 karos átfeszítést tartó kandeláber, valamint a közvilágítási lámpatest nélküli, csak a díszvilágítási fényvetők fogadására kialakított oszlopok.

Itt alkalmaztuk először azt az „öltöztetéses” technikát, hogy a korábban telepített kúpos acélcső oszlop „új ruhát” kap. A Városháza előtti 4 darab oszlop elbon-

tására műszakilag nem volt lehetőség, ezért választottuk azt a megoldást, hogy a helyszínen végeztük el az összes átalakítást, felújítást és öltöztettük fel az újonnan gyártott kandeláberekhez hasonló (módosított méretű) öntvény és kovácsoltvas díszítő elemekkel.

Kelemen László